

แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้ ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้



ส่วนปลูกป่าภาครัฐ
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า



คำนำ

เนื่องจากที่ผ่านมา กรมป่าไม้ได้มีการกำหนดแบบฟอร์ม แนวทาง วิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้ ดังนั้นคณะผู้จัดทำจึงได้รวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เพื่อให้เกิดเป็นเอกภาพของการปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูป่าไม้ สามารถดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มความสำเร็จของต้นไม้ให้แก่พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับคืนสภาพป่าที่สมบูรณ์ สามารถรักษาไว้ซึ่งระบบนิเวศตามธรรมชาติสืบต่อไป

คณะผู้จัดทำ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. การสำรวจข้อมูลพื้นที่และกำหนดวิธีการฟื้นฟูป่าไม้	๑
๒. การจัดทำรายงานผลการสำรวจพื้นที่	๓
๓. การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่และการอนุมัติแผนงานและงบประมาณ	๕
๔. วิธีการฟื้นฟูป่าไม้	๗
๕. การบำรุงรักษาแปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่า	๑๒
๖. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๓
๗. การรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงิน	๑๔
๘. สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานปลูกป่า	๑๖
ภาคผนวก	๑๗

แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้

การฟื้นฟูป่าไม้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการให้ป่าไม้ที่มีสภาพเสื่อมโทรมสามารถฟื้นตัวและมีความสมบูรณ์ มีโครงสร้าง องค์ประกอบและการทำหน้าที่ทางด้านนิเวศได้ดังเดิม การฟื้นฟูป่าไม้สามารถดำเนินการได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. การสำรวจข้อมูลพื้นที่และกำหนดวิธีการฟื้นฟูป่าไม้

๑.๑ การสำรวจพื้นที่

การสำรวจพื้นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งข้อมูลที่จำเป็นจากการสำรวจได้แก่ ความเสื่อมโทรมของป่าไม้ ขอบเขตและขนาดพื้นที่ การสำรวจข้อมูลพื้นที่ป่าไม้เบื้องต้น ต้องอาศัยความรู้พื้นฐานทางด้านวิชาการป่าไม้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับวิชาชีววิทยาและนิเวศวิทยาป่าไม้ โดยศึกษาได้จากหนังสือ หรือเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับสังคมพืชของประเทศไทย (ภาคผนวก ๑) จะช่วยให้สามารถระบุชนิดของป่าไม้ ประเมินความสมบูรณ์ หรือความเสื่อมโทรม เข้าใจลักษณะโครงสร้างและองค์ประกอบของป่าไม้แต่ละชนิด การสำรวจข้อมูลพื้นที่ป่าไม้เบื้องต้นสามารถอาศัยเทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย โดยเจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) จะเป็นผู้ดำเนินการสำรวจคัดเลือกพื้นที่ที่เคยมีการบุกรุกทำลาย และพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน ซึ่งข้อมูลการสำรวจประกอบด้วย

๑) ชื่อป่า โดยระบุพื้นที่ที่ทำการสำรวจอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือป่าไม้ถาวรของชาติ

๒) เขตการปกครอง และค่าพิกัดทางภูมิศาสตร์ ในระบบ UTM Datum WGS ๑๙๘๔ แผนที่ท้ายกฎกระทรวงที่กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตป่าไม้ถาวรของชาติที่กำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี หรือแผนที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม (Google Earth) ภาพถ่ายทางอากาศ แผนที่การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ หรือแผนที่กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น

๓) ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

๔) ลักษณะสังคมพืชและพันธุ์ไม้ที่พบในปัจจุบันและในอดีต

๕) ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน การใช้ประโยชน์และการถือครองพื้นที่ในปัจจุบัน

๖) สาเหตุที่ทำให้ป่าไม้เกิดการเสื่อมโทรม ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในด้านต่าง ๆ

๗) ประโยชน์ที่จะได้รับหากมีการฟื้นฟูป่าไม้

๑.๒ การประเมินความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าไม้

เมื่อได้ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่แล้วให้ทำการประเมินระดับความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าไม้ภายในขอบเขตพื้นที่ที่กำหนด โดยการเปรียบเทียบกับลักษณะของป่าไม้ชนิดเดียวกันซึ่งมีสภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านโครงสร้าง องค์ประกอบ การทำหน้าที่ทางด้านนิเวศของป่าไม้ชนิดนั้น ๆ และลักษณะภูมิประเทศเพื่อนำไปกำหนดวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ และลักษณะภูมิประเทศเพื่อนำไปกำหนดวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งการประเมินความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าไม้แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) ระดับ ๑ เสื่อมโทรมอย่างสิ้นเชิง ลักษณะภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโครงสร้างองค์ประกอบ และการทำหน้าที่ทางด้านระบบนิเวศของป่าไม้ถูกทำลายไปอย่างสิ้นเชิง อาจกล่าวได้ว่าไม่มีร่องรอยของการเป็นป่าไม้เหลืออยู่เลย ป่าไม้ไม่อาจฟื้นตัวได้ เช่น พื้นที่เหมืองร้าง เขตเมือง เป็นต้น

๒) ระดับ ๒ เสื่อมโทรมมาก ลักษณะภูมิประเทศไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่โครงสร้างองค์ประกอบ และการทำหน้าที่ทางด้านระบบนิเวศของป่าไม้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ป่าไม้สามารถฟื้นตัวได้แต่ต้องใช้เวลานาน เช่น พื้นที่ทำการเกษตร ชุมชน เป็นต้น

๓) ระดับ ๓ เสื่อมโทรมน้อย ลักษณะภูมิประเทศไม่มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างและองค์ประกอบของป่าไม้มีอยู่เหมือนเดิมแต่ไม่สมบูรณ์ ทำให้คุณภาพการทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงไป หรือลดระดับลงจากเดิม ป่าไม้สามารถฟื้นตัวได้ในระยะเวลาไม่นาน เช่น ป่าไม้ที่มีการตัดไม้บางชนิดไปใช้ประโยชน์มากเกินไป ป่ารุ่นสองที่กำลังฟื้นตัว เป็นต้น

๑.๓ วิธีการฟื้นฟูป่าไม้

การฟื้นฟูป่าไม้สามารถดำเนินการได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ ระดับความเสื่อมโทรม สาเหตุที่ทำให้ป่าไม้เสื่อมโทรม งบประมาณ แรงงาน การคมนาคม เครื่องมือและอุปกรณ์ การสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น โดยอาศัยระดับความเสื่อมโทรมของป่าไม้เป็นปัจจัยหลักสามารถแบ่งวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ได้ ดังนี้

๑) การกู้คืนป่าไม้ (Forest Reclamation) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีป่าไม้ปกคลุมพื้นที่โดยไม่ว่าป่าไม้นั้นจะเป็นชนิดเดิมหรือไม่ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมอย่างสิ้นเชิง ดำเนินการโดยเริ่มต้นจากการปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสำหรับการหยั่งรากและตั้งตัวของกล้าไม้ ใช้วัสดุคลุมดิน พันธุ์ไม้ที่จะนำไปปลูกเป็นลำดับแรก ต้องเจริญเติบโตเร็ว ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่วิกฤต แล้วจึงปลูกพันธุ์ไม้ท้องถิ่นตาม และต้องใช้วิธีการทางวนวัฒนพิเศษ เช่น การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย เป็นต้น

๒) การฟื้นฟูป่าไม้ (Forest Rehabilitation) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ป่าไม้ชนิดเดิมฟื้นตัว แต่อาจมีโครงสร้างและองค์ประกอบไม่สมบูรณ์เหมือนเดิม ใช้สำหรับพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมน้อยและเสื่อมโทรมมาก ดำเนินการโดยนำพันธุ์ไม้ที่เคยมีอยู่ในป่าไม้ชนิดเดิมไปปลูก หรือการส่งเสริมให้พันธุ์ไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่สามารถกระจายพันธุ์ได้มากขึ้น เพื่อให้พื้นที่นั้นกลับไปเป็นป่าไม้เหมือนเดิม สามารถแบ่งได้ ดังนี้

๒.๑) การปลูกป่า (Reforestation) เป็นการนำพันธุ์ไม้ที่เป็นองค์ประกอบของป่าไม้บริเวณนั้น กลับไปปลูกในพื้นที่ป่าไม้ที่มีความเสื่อมโทรมมาก แต่ยังคงมีลักษณะภูมิประเทศเหมือนเดิม พันธุ์ไม้ที่จะนำไป ปลูกต้องเป็นองค์ประกอบหลักของป่าไม้ชนิดนั้น ๆ สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว มีอัตราการรอดตายสูง และจะต้องปลูกต้นไม้หลายชนิดคละกันเพื่อให้มีลักษณะโครงสร้างของป่าไม้ เหมือนเดิม เช่น การปลูกป่าตามโครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓/ และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก

๒.๒) การปลูกเสริมป่า (Enrichment Planting) เป็นการนำพันธุ์ไม้ที่เป็นองค์ประกอบหลักของ ป่าไม้ไปปลูกเสริม เพื่อให้องค์ประกอบและโครงสร้างของป่าไม้สมบูรณ์มากขึ้น

๒.๓) การส่งเสริมการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ (Assisted Natural Regeneration) เป็นการ ดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้พันธุ์ไม้ที่มีอยู่และเป็นองค์ประกอบของป่าไม้สามารถสืบพันธุ์ได้เองตาม ธรรมชาติ เช่น การกำจัดวัชพืชเพื่อให้เมล็ดไม้ตกถึงพื้นดิน และเพื่อให้กล้าไม้สามารถเจริญเติบโต ได้อย่างเต็มที่ เป็นต้น

๒.๔) การป้องกันกำจัดภัยคุกคาม (Passive Restoration) เป็นการดำเนินการเพื่อไม่ให้ป่าไม้ เสื่อมโทรมไปมากกว่าที่เป็นอยู่ และส่งเสริมให้ป่าไม้สามารถพัฒนาและฟื้นตัวให้มีความสมบูรณ์ได้ต่อไป เช่น การป้องกันไฟป่า การป้องกันไม่ให้มีการลักลอบตัดไม้ หรือการใช้ประโยชน์จากป่าไม้มากเกินไป เป็นต้น

๒. การจัดทำรายงานผลการสำรวจพื้นที่ (ภาคผนวก ๒)

๒.๑ การประชาคม เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) ต้องดำเนินการประชาคมร่วมกับ ราษฎรที่อยู่บริเวณรอบ ๆ พื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่า โดยทำบันทึกการสนับสนุนและยอมรับของชุมชนในท้องที่ที่จะดำเนินการ

๒.๒ การจัดทำรายงานการสำรวจเบื้องต้น เมื่อดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมายแล้วให้เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) จัดรายงานการสำรวจเบื้องต้น โดยจะต้องมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

๑) ชนิดป่าให้ระบุชื่อป่าสงวนแห่งชาติ/ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔/ป่าไม้ ถาวรของชาติ

๒) ที่ตั้งของป่า

- ระบุเขตการปกครอง หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

- ระบุค่าพิกัดรอบแปลงในระบบ UTM Datum WGS ๑๙๘๔ และตำแหน่งในแผนที่ทำย กฎกระทรวงที่กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือแผนที่ภูมิประเทศ ภาพถ่ายทางอากาศ หรือภาพถ่าย ดาวเทียม (Google Earth หรือภาพถ่ายจากดาวเทียมอื่น ๆ)

๓) ขอบเขตและเนื้อที่โดยประมาณ

๔) อาณาเขตและเขตติดต่อของบริเวณพื้นที่ที่ทำการสำรวจ โดยระบุทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และตะวันตกว่าติดต่อกับพื้นที่ใด

๕) ลักษณะภูมิประเทศ ให้รายงานลักษณะภูมิประเทศโดยละเอียด

๖) ชนิดดินและหิน ให้ระบุชนิดดินและหินที่ปรากฏในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่

๗) ลักษณะภูมิอากาศ ให้แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และฤดูกาลในพื้นที่นั้น หรือพื้นที่ใกล้เคียงเท่าที่จะสามารถจะทราบได้

๘) พันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ ให้ระบุชนิดไม้ทุกประเภทที่พบขึ้นในพื้นที่

๙) สภาพและชนิดป่า ให้ระบุชนิดป่าไม้ที่ปกคลุมอยู่ในพื้นที่นั้น หากไม่สามารถระบุชนิดป่าไม้ได้ เนื่องจากไม่มีสภาพป่าไม้เหลืออยู่เลย ให้สังเกตหรือเปรียบเทียบกับป่าไม้ที่พบอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ระบุชนิดไม้โครงสร้างหลัก ตลอดจนไม้พื้นล่างที่สำคัญ หรือที่มีเป็นจำนวนมากในป่านั้น นอกจากนี้ ควรระบุการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติของพันธุ์ไม้ชนิดที่สำคัญในพื้นที่ รวมทั้งชนิดพันธุ์ไม้ท้องถิ่นด้วย

๑๐) ลักษณะของอันตราย หรือปัจจัยขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคที่ทำให้การสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ ไม่ประสบผลสำเร็จ และให้เสนอวิธีการป้องกันหรือกำจัดปัจจัยดังกล่าว

๑๑) การคมนาคม ให้ระบุระยะทาง และเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อระหว่างพื้นที่ที่ทำการสำรวจ กับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

๑๒) ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น จำนวนประชากร หมู่บ้าน ตำบล สภาพชีวิต ความเป็นอยู่ รายได้เฉลี่ย อาชีพหลัก อาชีพรอง ปัญหาทางด้านประชากรต่าง ๆ และทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงาน

๑๓) ข้อเสนอวิธีการในการฟื้นฟูป่าไม้ ให้อธิบายวิธีการดำเนินงานที่จะทำให้ป่าไม้สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว หากเป็นวิธีการที่จะต้องปลูกต้นไม้ ให้ระบุชนิดไม้ที่สมควรจะนำไปปลูก

๑๔) วันที่ที่ทำการสำรวจ

๑๕) หน่วยงานผู้ทำการสำรวจ เจ้าหน้าที่ และสถานที่ติดต่อ

๑๖) ภาพถ่ายบริเวณที่ทำการสำรวจ อย่างน้อย ๖ ภาพ

เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ ให้ประเมินระดับความเสื่อมโทรมของป่าไม้ และจัดแสดงอยู่ในแผนที่ด้วย

๒.๓ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานในการปลูกสร้างสวนป่า

เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดสร้างสวนป่าในเบื้องต้น ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

๑) ชื่อโครงการ ให้ระบุชื่อหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าโดยหาพื้นที่เพื่อเป็นผู้ดำเนินการ

๒) วัตถุประสงค์ ให้ระบุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าออกเป็นข้อ ๆ

๓) พื้นที่ดำเนินการให้ระบุที่ตั้งของพื้นที่ พร้อมแนบแผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่และบริเวณที่จะปลูก

๔) งบประมาณ ให้ระบุงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานตามจำนวนพื้นที่ที่ได้ทำการสำรวจทั้งหมดคูณกับอัตราค่าใช้จ่ายต่อไร่

๕) อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นไปตามที่กรมป่าไม้ประกาศในปีนั้น ๆ

๖) ระยะเวลาในการดำเนินการ

๗) แผนการดำเนินงาน ให้ระบุแผนการปฏิบัติงานบนเนื้อที่ที่จะดำเนินการและงบประมาณที่ใช้

๘) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมปลูกสร้างสวนป่า ให้ระบุระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอน โดยยึดหลักทางวิชาการป่าไม้และดำเนินการอย่างเหมาะสมตามช่วงฤดูกาล ได้แก่ การหมายแนวเขตป่า การตัดฟันไม้ที่ขึ้นกีดขวางการดำเนินการปลูกเท่าที่จำเป็นภายในขอบเขตแปลงปลูก การจัดทำแนวกันไฟ การแผ้วถางและเก็บริบ การทำการปักหลักเพื่อเตรียมปลูก การเตรียมกล้าไม้ที่จะปลูก การดำเนินการปลูกต้นไม้ การแผ้วถาง กำจัดวัชพืช การปลูกซ่อมหลังจากการปลูก การรั้ววัดพื้นที่ และตรวจนับอัตราการรอดตาย

๙) ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) ให้ความเห็นถึงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าในพื้นที่เป้าหมาย พร้อมประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากที่ได้ดำเนินการแล้ว โดยต้องผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคัดเลือกพื้นที่และเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ดูแล การปลูกป่าและบำรุงป่าระดับพื้นที่ จากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่ และสำนักส่งเสริมการปลูกป่าตามลำดับต่อไป

โดยเมื่อเจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) ดำเนินการจัดทำรายงานการสำรวจเบื้องต้นและแผนการปฏิบัติงานในการปลูกสร้างสวนป่าเสร็จแล้ว ให้จัดส่งให้สำนักจัดการท้องที่เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ มีความประสงค์ที่จะปลูกสร้างสวนป่าในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้จะต้องจัดทำโครงการโดยมีเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้เป็นหัวหน้าโครงการ ต้องมีรายละเอียดพื้นที่ที่จะดำเนินการ (ตามแบบ ปส.๑๘) แผนที่ท้ายกฎกระทรวงและแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ พร้อมค่าพิกัดที่จะดำเนินการ ขั้นตอนการดำเนินการ การติดตาม ตรวจสอบและรายงานผล รวมทั้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัด และต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมป่าไม้ก่อนดำเนินการ (ภาคผนวก ก)

๓. การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่และการอนุมัติแผนงานและงบประมาณ

๓.๑ การคัดเลือกและตรวจสอบพื้นที่เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการปลูกป่า โดยเจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) จะดำเนินการสำรวจพื้นที่และจัดส่งรายงานการสำรวจเบื้องต้นซึ่งผ่านการทำประชาคมร่วมกับชุมชนร่วมกับคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคัดเลือกพื้นที่และเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ดูแล การปลูกป่าและบำรุงป่าระดับพื้นที่ จากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่พิจารณาและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการปลูกป่า (ภาคผนวก ๔) เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคัดเลือกพื้นที่และเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ดูแล การปลูกป่าและบำรุงป่าระดับกรม เพื่อพิจารณาเสนอให้กรมป่าไม้พิจารณาแผนงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งหลังจากสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

ได้รับข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นจากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ส่งมาแล้ว จะนำค่าพิกัดลงในโปรแกรม google earth เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกป่า หากมีพื้นที่ใดที่ยังสงสัย หรือดูสภาพจากแผนที่ไม่ชัดเจนถึงความเหมาะสมของพื้นที่ในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า กรมป่าไม้โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า จะส่งเจ้าหน้าที่ออกไปดูสภาพพื้นที่จริง โดยนำข้อมูลรายงานการสำรวจเบื้องต้นที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการคัดเลือกฯ ของแต่ละสำนักที่ส่งมาประกอบในการดูพื้นที่จริงว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หากมีความเหมาะสมจึงจะพิจารณาเสนอให้มีการขออนุมัติจัดสรรแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป โดยแบ่งการจัดสรรงบประมาณออกเป็น ๒ กรณี คือ

๑) เงินงบประมาณ เมื่อพื้นที่ที่เสนอมีความเหมาะสมในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า สำนักส่งเสริมการปลูกป่า จะได้เสนอพื้นที่เป้าหมายและผู้รับผิดชอบในการปลูกป่าตามที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ส่งมาเสนอมา เพื่อเสนอขออนุมัติแผนปฏิบัติงานและงบประมาณต่ออธิบดีกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒) เงินนอกงบประมาณ จะมีคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่และผู้รับผิดชอบในการปลูกป่าและบำรุงป่าโดยเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการเก็บรักษาและการจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่า พ.ศ. ๒๕๔๘ (ภาคผนวก ๕) โดยนำข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นที่มีความเหมาะสมในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อเสนอขออนุมัติแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่ออธิบดีกรมป่าไม้ เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๓.๒ การเสนอแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินในการปลูกป่า เจ้าหน้าที่ส่วนปลูกป่าภาครัฐ เป็นผู้ดำเนินการรวบรวม/จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เสนอพื้นที่ และจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อพิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณในการปลูกป่า และออกคำสั่งปฏิบัติงานต่อไป

๓.๓ การพิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ และการออกคำสั่งปฏิบัติงาน อธิบดีกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณในการปลูกและบำรุงป่า และลงนามคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าไปดำเนินการควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานปลูกและบำรุงป่าตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือตามมาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ การประชุมซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติงานปลูกป่า เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมการปลูกป่าส่วนปลูกป่าภาครัฐ ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้หลังจากที่กรมป่าไม้จัดสรรแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ส่งมาและเจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) มีความรู้ความเข้าใจหลักวิชาการฟื้นฟูป่าไม้และแนวทางการปฏิบัติงาน จะทำให้การฟื้นฟูป่าไม้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ป่าไม้สามารถฟื้นตัวและมีความสมบูรณ์ได้อย่างรวดเร็ว สามารถทำหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒) ประสบการณ์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมการประชุมจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) หน่วยงานต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นต่อการฟื้นฟูป่าไม้ของกรมป่าไม้ ก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนการดำเนินงานฟื้นฟูป่าไม้ต่อไป

๔. วิธีการฟื้นฟูป่าไม้

เจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) จะเป็นผู้ดำเนินการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานปลูกและบำรุงป่าให้เป็นไปตามหลักวิชาการ ระเบียบ กฎหมาย ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือตามมาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อสั่งการ และแนวทางที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามที่สำนักงบประมาณได้พิจารณาแล้ว (ภาคผนวก ๖) โดยให้มีแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ฤดูกาล และสภาพชุมชน ใช้หลักการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอาจมีการสร้างฝายชะลอน้ำ เพิ่มความชุ่มชื้น ปลูกหญ้าแฝก และปลูกพืชคลุมดิน พืชบำรุงดิน เช่น ถั่วพราง ปอเทือง ถั่วมะแฮะ เป็นต้น ผลผสมผสานในพื้นที่ ซึ่งการปลูกฟื้นฟูป่าไม้ กรมป่าไม้ได้ให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ดำเนินการด้วยวิธีจ้างเหมา ปฏิบัติงานในการปลูกป่า บำรุงป่า และจัดทำแนวกันไฟ (ภาคผนวก ๗) โดยในการจ้างเหมาแรงงานเพื่อปฏิบัติงานให้พิจารณาจ้างจากผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการปลูกป่าและบำรุงป่าที่อยู่ในท้องถิ่นหรือผู้ที่เคยปฏิบัติงานกับกรมป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายนั้นเป็นลำดับแรกก่อน เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ในการกระจายรายได้ลงสู่ท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปลูกจิตสำนึก รักหวงแหน และเกิดความยั่งยืนในการฟื้นฟูป่า (ภาคผนวก ๘) โดยมีกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติสำหรับงานปลูกป่า ได้แก่

๔.๑ การจัดหาหรือจัดเตรียมกล้าไม้ สำหรับการฟื้นฟูป่าไม้ที่จะต้องมีการปลูกต้นไม้ จะต้องเลือกพันธุ์ไม้ให้มีความเหมาะสมกับชนิดป่าไม้ที่จะทำการฟื้นฟูสภาพป่า มีการคัดเลือกแม่ไม้ในท้องถิ่น โดยให้ใช้พันธุ์ไม้อย่างน้อย ๕ ชนิด ซึ่งเป็นไม้โตเร็วและไม้โตช้าคละกัน กล้าไม้ที่จะนำไปปลูกจะต้องมีความสมบูรณ์ แข็งแรงและผ่านการทำให้แก่รง มีความสูงไม่น้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร และเป็นพันธุ์ไม้ที่ขึ้นได้ดีในท้องถิ่นนั้น เพื่อให้เกิดความต้านทานต่อโรค แมลง สภาพอากาศ และสามารถเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว การคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้สามารถศึกษาได้จากบัญชีชนิดไม้ที่ใช้ในการปลูกและฟื้นฟูป่าของกรมป่าไม้ (ภาคผนวก ๙) โดยจำนวนกล้าไม้ที่จะจัดเตรียมให้พิจารณาจากขนาดพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการ หากไม่สามารถกำหนดรายละเอียดได้ให้กำหนดเป็นค่าเฉลี่ย ๒๐๐ ต้น/ไร่ และจะต้องจัดเตรียมกล้าไม้สำหรับการปลูกซ่อมต้นกล้าที่ตายในปีเดียวกันอีกร้อยละ ๒๔.๕ สามารถจัดซื้อกล้าไม้ที่เหมาะสม หรือเพาะชำกล้าไม้เองโดยดำเนินการตามขั้นตอนตามหลักวิชาการป่าไม้ ได้ที่

<http://new.forest.go.th/nursery/> เอกสารเผยแพร่/หนังสือคู่มือ (เว็บไซต์ของส่วนเพาะชำกล้าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้) รวมทั้งดูแลรักษากล้าไม้ที่เพาะโดยการรดน้ำหลังจากการย้ายชำ ในถุงเพาะชำที่เตรียมไว้ กำจัดวัชพืช ป้องกันโรคและแมลง และการทำให้กล้าไม้แข็งแรงก่อนที่จะนำไปปลูกในพื้นที่ดำเนินการต่อไป

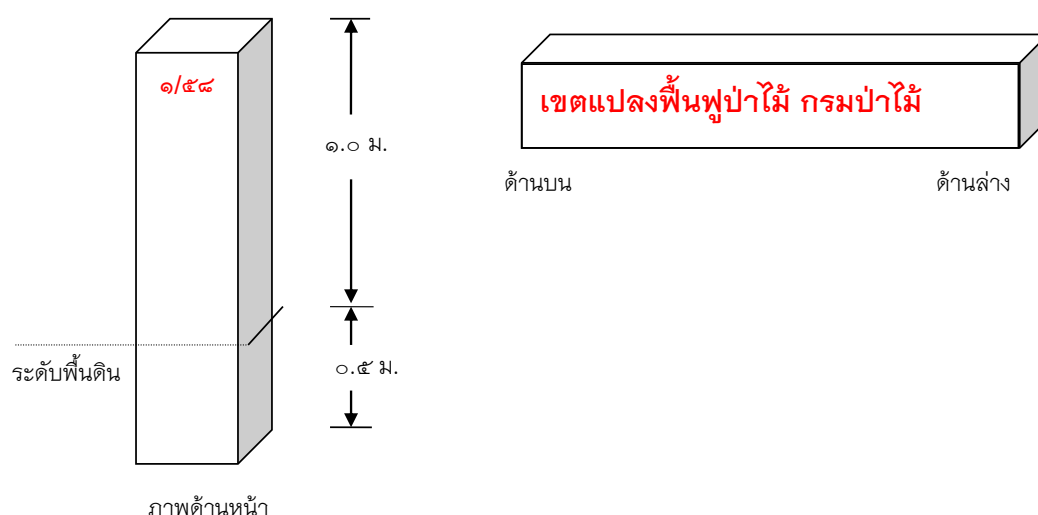
๔.๒ การเตรียมพื้นที่

๑) การสำรวจรังวัดและจัดทำแผนที่ ให้ทำการสำรวจรังวัดจับค่าพิกัดรอบแปลงที่จะทำการฟื้นฟูสภาพป่า ทั้งนี้จะต้องเป็นพื้นที่เดียวกันกับที่ได้ทำการสำรวจและรายงานผลการสำรวจไปแล้ว โดยใช้ระบบ UTM Datum WGS ๑๙๘๔ แล้วจัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ถ่ายทอดลงในแผนที่ภูมิประเทศ และภาพถ่ายดาวเทียม มาตราส่วน ๑:๑๐,๐๐๐ หรือตามความเหมาะสมของรูปแบบแปลงและจัดส่งให้กรมป่าไม้รวบรวมเป็นฐานข้อมูลต่อไป

๒) การจัดทำแนวกันไฟ/ทางตรวจการณ์ ให้จัดทำแนวกันไฟโดยรอบแปลงและซอยเข้าไปในพื้นที่ที่จะทำการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อป้องกันไฟในช่วงฤดูร้อน หรือเพื่อเป็นทางตรวจการณ์ หรือเพื่อใช้สำหรับการขนส่งกล้าไม้ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ขนาดกว้างประมาณ ๖-๘ เมตร ทั้งนี้ให้พิจารณาเส้นทางที่มีผลกระทบต่อสภาพพื้นที่ให้น้อยที่สุด แต่สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้สะดวกที่สุด

๓) การปักหลักแนวเขต ให้จัดทำหลักแนวเขตแปลงฟื้นฟูป่าไม้โดยใช้เสาคอนกรีตขนาด ๔x๔ นิ้ว สูง ๑.๕๐ เมตร ทาด้วยสีขาว (สีน้ำมัน) ด้านข้างเขียนคำว่า “เขตแปลงฟื้นฟูป่าไม้ กรมป่าไม้” และด้านตรงข้ามเขียนหมายเลขหลักเขตและปีที่เริ่มดำเนินการด้วยสีแดง เช่น “๑/๕๘” โดยให้หมายเลขหลักเขตสอดคล้องกับหมายเลขหมุด หรือตำแหน่งค่าพิกัดในแผนที่ การปักหลักแนวเขตให้ฝังลงดินลึกอย่างน้อย ๕๐ เซนติเมตร โดยระยะห่างของแต่ละหลักต้องไม่เกิน ๑๐๐ เมตรต่อหลัก และต้องมีการฝังหลักทุกมุมแปลง

ตัวอย่าง หลักเขตแปลงฟื้นฟูป่าไม้



๔) การกำจัดวัชพืช ให้กำจัดวัชพืชออกให้หมดเพื่อเป็นการเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกต้นไม้ โดยใช้การตัดฟัน หรือถางออก ไม่ให้ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช หากวัชพืชที่กำจัดออกมีจำนวนมากให้เผาโดยมีการควบคุมไม่ให้ลุกลาม และสามารถทำการไถกลบเศษซากพืชเหล่านี้ให้กลับเป็นปุ๋ยพืชสด ทำให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้น สำหรับวิธีการฟันฟูป่าไม้ด้วยวิธีการอื่น ๆ ให้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามในพื้นที่ที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง หรือพื้นที่ในเขตอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารจะไม่นิยมเตรียมพื้นที่ปลูกป่าโดยวิธีการเผาแล้ว เนื่องจากเป็นการทำลายสภาพหน้าดินทำให้มีโอกาสถูกชะล้างพังทลายมากขึ้น และหากทำเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่จะส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทั้งในเรื่องความร้อนและควันไฟ สำหรับในพื้นที่ปลูกป่าของประชาชนทั่วไปที่ไม่ค่อยมีความลาดชันมากนักนิยมเตรียมพื้นที่โดยใช้รถแทรกเตอร์ดันไถและพรวนดิน และยังทำให้ต้นไม้ที่ปลูกมีการชอนไชของรากในระยะแรกได้ดี ทำให้ตั้งตัวได้เร็ว แต่มีต้นทุนสูงขึ้นและควรระวังในเรื่องการทำลายคุณสมบัติทางกายภาพของหน้าดิน

๕) การกำหนดตำแหน่งปลูกกล้าไม้ โดยใช้หลักทำด้วยไม้ไผ่ หรือไม้เนื้อแข็ง ยาวประมาณ ๑ เมตร ปลายด้านบนทาสีแดงเพื่อให้สามารถสังเกตเห็นตำแหน่งชัดเจน ปลายอีกด้านเหลาให้แหลม แล้วนำไปปักตรงจุดที่กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่จะปลูกกล้าไม้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการฟันฟูป่าไม้ที่จะกำหนดระยะให้เหมาะสม โดยทั่วไปใช้ระยะ ๒×๔ เมตร หรือ ๔×๔ เมตร

๖) การเตรียมหลุมปลูก การเตรียมหลุมปลูกที่ดีและกว้างพอจะช่วยให้การชอนไชของรากทำได้เร็ว และต้นไม้ที่จะปลูกสามารถตั้งตัวได้เร็ว โดยทั่วไปการปลูกกล้าไม้ที่เพาะในถุงเพาะชำจะขุดหลุมขนาดกว้าง ยาว และลึกประมาณ ๒๕ ซม. โดยเตรียมไว้ก่อนวันที่จะปลูก ซึ่งจะช่วยให้ปลูกได้เร็วและทำให้ต้นไม้มีเวลาได้รับน้ำฝน หรือความชื้นได้มากที่สุด การปลูกจึงต้องรีบปลูกให้เร็วที่สุด ข้อดีอีกประการหนึ่งของการปลูกกล้าไม้ได้เร็วพร้อม ๆ กัน คือ กล้าไม้จะมีโอกาสเจริญเติบโตได้พร้อมและใกล้เคียงกัน เมื่อปลูกกล้าไม้ในหลุมแล้วจะทำให้ต้นไม้อยู่ในแถวที่ตรงกันตามแนวของหลักหมายแนวปลูก ทำให้สะดวกทั้งการกำจัดวัชพืช และการนับอัตราการรอดตาย นอกจากนี้ ก่อนปลูกกล้าไม้ ให้ใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม จะช่วยให้ต้นไม้มีธาตุอาหารเพียงพอและโตเร็ว หรือถ้าใช้วัสดุคลุมความชื้น หรือโพลีเมอร์รองก้นหลุมจะช่วยให้ความชื้นแก่ต้นไม้ในระยะที่ฝนทิ้งช่วงได้เป็นอย่างดี ทำให้ต้นไม้มีโอกาสรอดตายจากความแห้งแล้งได้มากยิ่งขึ้น

๗) การทำป้ายประจำแปลง ให้ทำป้ายประจำแปลงฟันฟูป่าไม้ด้วยเหล็กบาง ขนาด ๑.๒×๒.๔ เมตรหนา ๐.๒ มิลลิเมตร ทาด้วยสีเขียวเข้ม (สีน้ำมัน) ตัวอักษรสีขาว ขนาดตัวอักษรให้มีความเหมาะสมกับขนาดป้าย ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับแปลงฟันฟูป่าไม้ โดยให้ระบุค่าพิกัดที่ตั้งของป้ายด้วย เสาทำด้วยเหล็กท่อนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ นิ้ว ทาสีน้ำตาล (สีน้ำมัน) โคนเสาหล่อหุ้มด้วยคอนกรีตขนาด ๐.๓×๐.๓×๐.๔ เมตร

ตัวอย่างป้ายประจำแปลงพื้นที่ป่าไม้



๔.๓ การขนส่ง การปลูก และการดูแลกล้าไม้

๑) การขนส่งกล้าไม้ การขนส่งกล้าไม้นับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะส่งผลต่อการรอดตายและเจริญเติบโตของต้นไม้ในแปลงปลูกป่า เนื่องจากการปฏิบัติในขั้นตอนนี้ถ้าทำไม่ดีพอ จะทำให้กล้าไม้เสียหายและบอบช้ำได้ง่าย เนื่องจากการถูกซ้อนทับและกระทบกระเทือน วิธีที่สะดวกอาจบรรจุกล้าไม้ในถุงพลาสติกหิ้ว ขนาด ๑๒ X ๑๒ นิ้ว ถุงหนึ่งจะบรรจุกล้าไม้ได้ประมาณ ๑๕-๒๐ ถุง ตามขนาดถุงชำ แล้วหิ้วใส่รถบรรทุกเป็นชั้น ๆ วิธีนี้เมื่อนำกล้าไม้ไปปลูกจริงก็สามารถหิ้วถุงทิ้งไปได้เลย เมื่อขนกล้าไม้เข้าสู่พื้นที่ปลูกแล้ว ควรนำเข้าพักไว้ในที่ร่มรำไร และถ้ายังไม่ถึงฝนตกก็อาจจะใช้การรดน้ำช่วยเลี้ยงกล้าไม้บ้างพอสมควร ซึ่งถ้านำกล้าไม้ไปปลูกทันทีจะทำให้กล้าไม้มีโอกาสหรือตั้งตัวได้ช้าไม่สามารถแข่งขันกับวัชพืชได้

๒) การปลูกกล้าไม้ หลังจากการชุดหลุมปลูกแล้ว ขั้นตอนในการปลูกจะจัดคนงานเป็น ๒ กลุ่ม โดยกลุ่มแรกจะขนกล้าไม้จากจุดพักกล้าไม้เข้าไปในแปลงปลูกและนำเรียงไว้ตามหลุมที่ชุด ส่วนอีกกลุ่มจะเป็น

ที่ทำการปลูก โดยฉีกถุงพลาสติกออกแล้วนำไปครอบไว้ที่บนปลายหลักหมายแนวปลูก เพื่อเป็นเครื่องหมายแสดงว่าได้ทำการปลูกโดยฉีกถุงพลาสติกออกก่อน ส่วนวิธีการปลูกนั้นต้องวางกล้าไม้ให้ตั้งตรงมากที่สุด แล้วกลบดินโดยให้ดินอยู่ในระดับดินเดิมเล็กน้อย คือถ้ามั่นใจว่าหลังการปลูกมีปริมาณน้ำฝนที่ มากพอก็อาจกลบดินให้พูนสูงกว่าระดับดินเดิมเล็กน้อย เพื่อป้องกันมิให้น้ำซังโคนต้น ซึ่งจะทำให้รากเน่าและทำให้ต้นไม้ตายได้ง่าย หากไม่แน่ใจว่าหลังการปลูกจะมีการทิ้งช่วงของฝนหรือไม่ อาจกลบดินเป็นแอ่งโคนต้นเล็กน้อย เพื่อรักษาความชื้นโคนต้น โดยดินที่กลบนี้ต้องเหยียบให้แน่นจนไม่มีการโยก สำหรับการปลูกต้นไม้บางชนิด เช่น สัก ซึ่งนิยมปลูกด้วยเหง้า ไม่ต้องการเตรียมหลุมปลูก แต่จะใช้ไม้ หรือเหล็กปลายแหลมขนาดพอเหมาะกับเหง้าสัก ปักตรง ๆ ลงบนพื้นดินลึกพอกับส่วนยาวของเหง้าแล้วโยกชะแลงเล็กน้อยให้รูด้านบนกว้างขึ้น จากนั้นหย่อนเหง้าลงแล้วแทงชะแลงลงบนดินข้าง ๆ รูแรกที่ใส่เหง้าแล้วโยกชะแลงเข้าหาเหง้าเพื่ออัดดินในรูปที่ใส่เหง้าให้แน่น ไม่ให้มีช่องอากาศซึ่งทำให้อากาศร้อนเข้าให้แทรกอยู่ และทำให้เหง้าแห้งตายได้ ถ้าเป็นการปลูกโดยระบบเปลี่ยนราก อาจใช้จอบขุดเพียง ๑ หน้าจอบ แล้ววางกล้าไม้ลงไปและอัดดินให้แน่นก็พอเพียง หากกล้าไม้สูงเกินไปให้ผูกกับหลักกันโยกหรืออาจทำให้กล้าไม้ล้มได้

การพิจารณาช่วงเวลาในการปลูกอาจดูได้จากข้อมูลอากาศที่มีหรือจากประสบการณ์ที่อยู่ในพื้นที่ โดยถ้าสามารถปลูกกล้าไม้ในช่วงต้นฤดูฝนได้ จะทำให้กล้าไม้มีการเจริญเติบโตได้ดี มีการรอดตายสูง ทั้งนี้ เนื่องจากมีช่วงเวลารับน้ำฝนที่ต่อเนื่องก่อนจะถึงฤดูแล้งถัดไปยาวนานขึ้น แต่ควรระวังถ้าปลูกเร็วเกินไปมาก และยังไม่มียฝนตกลงมา เหง้าอาจจะแห้งตายเนื่องจากความร้อนได้เช่นกัน

๓) การดูแลกล้าไม้หลังจากปลูก

(๑) **การตายวัชพืชและใส่ปุ๋ย** หลังจากการปลูกแล้วให้กำจัดวัชพืชอย่างน้อย ๒ ครั้ง หลังจากทำการปลูกแล้ว เพื่อให้กล้าไม้ที่ปลูกสามารถรอดตายและเจริญเติบโตได้ดี พ้นจากการแก่งแย่งของวัชพืชและศัตรูธรรมชาติอื่น ๆ โดยตายวัชพืชรอบโคนต้น เพื่อลดการแก่งแย่งอาหารและเปิดแสงให้แก่ต้นไม้ที่ปลูก และถางวงกลมรอบโคน มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ เมตร แล้วทำการใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโต

(๒) **การปลูกซ่อม** การดำเนินการต่อเมื่อกล้าไม้ที่ปลูกมีการตายหลังจากถางวัชพืชครั้งที่ ๑ เสร็จสิ้น และควรปลูกซ่อมให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อทำให้กล้าไม้ที่ปลูกซ่อมเจริญเติบโตทันและไม่แตกต่างจากต้นไม้ที่ปลูกในฤดูปลูกมากนัก

(๓) **การนับอัตราการรอดตาย** หลังจากที่ได้ดำเนินการปลูกต้นไม้ไปแล้ว จะทำการตรวจวัดอัตราการรอดตายในช่วงเดือนกันยายน โดยจัดทำแปลงตัวอย่าง มีขนาด ๔๐x๔๐ เมตร โดยปักหลักแสดงแนวเขตแปลงตัวอย่างทั้ง ๔ มุม ด้วยเสาคอนกรีต ขนาด ๔x๔ นิ้ว ความยาวของเสาเมื่อปักแล้วอยู่เหนือพื้นดินไม่น้อยกว่า ๑ เมตร สำหรับจำนวนแปลงตัวอย่างให้คิดร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ปลูก เศษของการคำนวณให้คิดเป็น ๑ แปลง ทั้งนี้ ให้วางแผนแปลงตัวอย่างกระจายทั่วพื้นที่ โดยจะต้องมีอัตราการรอดตายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของกล้าไม้ทั้งหมดที่ปลูกต่อไร่

๔.๔ การป้องกันไฟฟ้า ให้จัดทำแนวกันไฟความกว้างไม่น้อยกว่า ๔ เมตร โดยรอบตามแนวเขตแปลง หากพื้นที่มีขนาดใหญ่ ให้แบ่งเป็นแปลงย่อยประมาณ ๑๐๐ ไร่ แล้วจัดทำแนวกันไฟเป็นแนวแบ่งระหว่างแปลงย่อย สำหรับจุดที่ล่อแหลมให้จัดหน่วยดับไฟ หน่วยลาดตระเวนและยามป้องกันไฟ ตามงบประมาณที่ได้รับ

๔.๕ สำนักงานชั่วคราว กรณีแปลงพื้นที่ป่าไม้ที่มีขนาดตั้งแต่ ๒๐๐ ไร่ขึ้นไป หรือมีกิจกรรมบำรุงป่า เนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป ให้จัดตั้งสำนักงานชั่วคราว ในบริเวณพื้นที่ที่มีความเหมาะสม พร้อมจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานประจำสำนักงาน และจัดให้มีแผนที่แสดงผังบริเวณพื้นที่แปลงพื้นที่ป่าสภาพป่า พร้อมแผนปฏิบัติงานแสดงไว้ภายในที่ทำการ (ภาคผนวก ๑๐)

๔.๖ การมีส่วนร่วม ให้ดำเนินการประสานชุมชนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็น ในการที่จะต้องดำเนินการฟื้นฟูป่าไม้ในท้องที่ และประโยชน์ที่จะเกิดต่อชุมชนในอนาคต และขอให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแปลงพื้นที่ป่าสภาพป่าไม้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล การแสดงความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จึงให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการ ฟื้นฟูป่าไม้ได้ทุกขั้นตอน (ภาคผนวก ๑๑)

๕. การบำรุงรักษาแปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่า

จะดำเนินการบำรุงรักษาหลังจากทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าในปีแรก เพื่อที่จะให้ต้นไม้ที่ปลูกมีอัตราการรอดตายและเจริญเติบโตได้ดีพ้นจากการแก่งแย่งของวัชพืช และศัตรูธรรมชาติอื่น ๆ ตลอดจนเป็น การปรับปรุงต้นไม้ให้มีคุณภาพ ซึ่งจะต้องดูแลรักษาแปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จนถึงอายุ ๑๐ ปี เพื่อให้พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมกลับคืนความอุดมสมบูรณ์ต่อไป โดยแบ่งเป็น ๒ ระยะเวลา คือ

๕.๑ การบำรุงรักษาป่าปีที่ ๒-๖

ให้ดำเนินการซ่อมแซมแนวกันไฟ/ทางตรวจการ ทำการดายวัชพืชปีละอย่างน้อย ๒ ครั้ง และทำการปลูกซ่อมไปพร้อมกัน และให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) **กำจัดวัชพืช** ให้กำจัดวัชพืช รอบโคนต้นขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ เมตร ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง และถากวงกลมรอบต้น ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ เมตร ๒ ครั้ง และใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้

๒) **การป้องกันไฟฟ้า** ให้ซ่อมแซมแนวป้องกันไฟฟ้า โดยรอบแปลงและภายในแปลง สำหรับจุดที่ล่อแหลมให้จัดหน่วยดับไฟ หน่วยลาดตระเวน และยามป้องกันไฟ ตามงบประมาณที่ได้รับ

๓) **การปลูกซ่อม และนับอัตราการรอดตาย** หลังจากการดายวัชพืชและถากวงโคนต้นแล้ว ให้ตรวจนับอัตราการรอดตายและปลูกซ่อม โดยให้ต้นไม้มีอัตราการรอดตายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๕.๒ การบำรุงรักษาป่าปีที่ ๗-๑๐

ให้ทำการซ่อมแซมแนวกันไฟ/ทางตรวจการ ทำการลิดกิ่ง และทำการตายวัชพืชน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) **กำจัดวัชพืช** ให้กำจัดวัชพืช รอบโคนต้นขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ เมตร ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง และถากเป็นวงกลมรอบต้น ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ เมตร ๒ ครั้ง และใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้

๒) **การป้องกันไฟป่า** ให้ซ่อมแซมแนวป้องกันไฟป่า โดยรอบแปลงและภายในแปลง สำหรับจุดที่ล่อแหลมให้จัดหน่วยดับไฟ หน่วยลาดตระเวน และยามป้องกันไฟ ตามงบประมาณที่ได้รับ

๓) **การลิดกิ่ง** หลังจากการตายวัชพืชและถากรอบโคนต้นแล้ว ให้ทำการลิดกิ่งของต้นไม้ โดยตัดกิ่งที่อยู่ใกล้โคนต้น หรือกิ่งที่ตายแล้วออกไป เพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการลดปริมาณเชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดไฟป่า

๔) **การนับอัตราการรอดตาย** ให้ตรวจนับอัตราการรอดตายของต้นไม้ ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี

๖. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

มีการติดตามผลการดำเนินงานปลูกป่าเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในทุกระดับ คือ

- ระดับพื้นที่ โดยหัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่า
- ระดับหน่วยงาน โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ และสำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ระดับนโยบาย โดยสำนักแผนงานและสารสนเทศ กลุ่มตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ พร้อมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลแปลงปลูกป่า ซึ่งได้นำเข้าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์กรมป่าไม้ โดยสามารถนำข้อมูลจากระบบฯ มาใช้ในการสำรวจ วางแผน และติดตามผลการดำเนินงานรวมกับการใช้เทคโนโลยีด้านภาพถ่ายดาวเทียมเข้ามาช่วย อีกทั้งสามารถให้หน่วยปฏิบัติรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบฯ เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้กรมป่าไม้ทราบเป็นระยะ ๆ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าของคณะกรรมการและคณะทำงานติดตาม แนะนำ และประเมินผลการปฏิบัติงานปลูกและบำรุงป่า ของหน่วยงานในสังกัดส่วนปลูกป่าภาครัฐ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ สำหรับวิธีการฟื้นฟูป่าไม้ที่มีการปลูกกล้าไม้ให้ทำการประเมินอัตราการรอดตายและการเจริญเติบโตของกล้าไม้ที่ปลูก ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานปลูกป่า (ภาคผนวก ๑๒)

๗. การรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงิน

การรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงิน งานปลูกป่า แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑) **ระดับหน่วยงานภาคสนาม** โดยเจ้าหน้าที่ (หัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ) เป็นผู้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน ส่งให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ตามแบบฟอร์มและระยะเวลาที่กำหนด

๒) **ระดับสำนัก** โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ที่เป็นผู้รวบรวม และรายงานผลการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงินในภาพรวมของหน่วยงานภาคสนามที่อยู่ในความรับผิดชอบ ส่งให้กรมป่าไม้ตามแบบฟอร์มและระยะเวลาที่กำหนด

๓) **ระดับกรม** โดยเจ้าหน้าที่ส่วนปลูกป่าภาครัฐ เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่รายงานให้กรมป่าไม้ทราบ หรือจากผลการติดตามผลการปฏิบัติงานฟื้นฟูป่าไม้ของคณะทำงานติดตาม แนะนำ และประเมินผล พร้อมสรุปผลการปฏิบัติงานปลูกป่าในภาพรวมของกรมป่าไม้ให้ผู้บังคับบัญชาในแต่ละระดับได้รับทราบเป็นระยะ ๆ รวมทั้งหากผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด จะดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุง โดยสำนักฯ ท้องที่ที่จะต้องรวบรวมผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาคสนาม และส่งหนังสือแจ้งยืนยันการปฏิบัติงานตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ ให้กรมป่าไม้ทราบ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดต่อไป

๗.๑ การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ซึ่งหน่วยปฏิบัติงานสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ของหน่วยงานภาคสนาม และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ ได้ที่ <https://new.forest.go.th/gov/แบบฟอร์ม> (เว็บไซต์ของส่วนปลูกป่าภาครัฐ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้) ส่งให้หน่วยเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๑ ชุด และกรมป่าไม้ จำนวน ๑ ชุด ตามระยะเวลาที่กำหนด (ภาคผนวก ๑๓) ดังนี้

๑) **การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายเดือน** โดยให้หน่วยงานภาคสนามและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ จัดทำแผน/รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงินของกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบ ส่งให้กรมป่าไม้ภายใน ๓ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นเดือน

๒) **การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายไตรมาส** โดยให้หน่วยงานภาคสนามและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ จัดทำรายงานสรุปผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่ายสี และข้อมูลพื้นที่แปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่า ส่งให้กรมป่าไม้ภายใน ๓ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นไตรมาสที่ ๑ ๒ ๓ และ ๔

๓) **การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี** โดยให้หน่วยงานภาคสนามและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงินของกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มส่งให้กรมป่าไม้ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ

๗.๒ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐมนตรีนว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้ความสำคัญต่องานด้านฐานข้อมูล โดยได้ให้หน่วยงานในสังกัดจัดทำฐานข้อมูลภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นหนึ่งเดียว และเชื่อมต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน หรือการตัดสินใจที่ถูกต้อง โดยกรมป่าไม้ได้แจ้งให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่รวบรวมข้อมูลแปลงปลูกป่าที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมดำเนินการดังนี้ (ภาคผนวก ๑๔)

๑) ให้จัดส่งข้อมูลแปลงปลูกป่าของหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ/สวนป่า/โครงการ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ในกิจกรรมปลูกป่า ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน ให้กรมป่าไม้ พร้อมไฟล์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการพิจารณาขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการปลูกและบำรุงป่าของปีงบประมาณถัดไป

๒) ให้ดำเนินการลงข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ กรมป่าไม้ให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งทางกรมป่าไม้ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนปลูกป่าภาครัฐ ได้นำข้อมูลแปลงปลูกป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงในระบบฯ แล้ว สำหรับแปลงปลูกป่าตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และแปลงปลูกป่าตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๕ ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ดำเนินการนำเข้าข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลในระบบฯ ให้เป็นปัจจุบัน โดยสามารถดำเนินการได้ที่ <http://forestinfo.forest.go.th/default.aspx> (เว็บไซต์ของศูนย์สารสนเทศ สำนักแผนงานและสารสนเทศ กรมป่าไม้)

๓) ให้ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลแปลงปลูกป่าที่ได้นำเข้าข้อมูลในระบบฯ โดยจากข้อ (๒) หลังจากที่ได้นำเข้าข้อมูลในระบบฯ แล้ว กรมป่าไม้ได้ตรวจสอบแล้วพบว่ามีข้อมูลแปลงปลูกป่าของหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ/สวนป่า/โครงการบางแห่งที่ยังไม่สามารถขึ้นรูปแปลงในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) กรมป่าไม้ ได้อย่างถูกต้อง จึงได้แจ้งให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ดำเนินการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลและรายงานให้กรมป่าไม้ทราบ ต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงานปลูกป่า

1 สำรวจและคัดเลือกพื้นที่
ที่เหมาะสมต่อการฟื้นฟู
สร้างความร่วมมือกับชุมชน



2 คัดเลือกกล้าไม้ที่เหมาะสม
กับชนิดป่า ภูมิประเทศ
และความต้องการของชุมชน



3 รั้ววัด จัดทำหมายแนว
เขตแปลง จัดทำทาง
ตรวจการณ์/แนวกันไฟ



4 เตรียมพื้นที่ จัดทำป้ายแปลง
ปลูกป่า จัดทำข้อมูล
ในระบบ GIS



5 เริ่มปลูกต้นไม้ในช่วงฤดูฝน
หรือขึ้นอยู่กัสภาพพื้นที่
ในแต่ละภาค



6 การตายวัชพืชและใส่ปุ๋ย
เพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโต



7 การปลูกซ่อม
และนับอัตราการรอดตาย



8 การป้องกันและ
ควบคุมไฟป่า



9 การตรวจติดตาม
ประเมินผลแปลงปลูกป่า



ภาคผนวก

- ภาคผนวก ๑ : สังคมพืชของประเทศไทย
- ภาคผนวก ๒ : หนังสือกรมป่าไม้ ที่ ทส ๑๖๐๖.๓/ว๑๕๙๒๑ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงป่า
- ภาคผนวก ๓ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๑๐.๒/๑๓/๓/๓๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐
เรื่อง โครงการปลูกป่าแนวกันชนในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่เสื่อมโทรมในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ภาคผนวก ๔ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/๑๔๔๖๙ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓
เรื่อง การจัดทำรายงานการสำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเบื้องต้น
- ภาคผนวก ๕ : คำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๒๐๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่และผู้รับผิดชอบในการปลูกป่าและบำรุงป่าด้วยเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการเก็บรักษาและการจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า พ.ศ. ๒๕๔๔
- ภาคผนวก ๖ : อัตราราคางานต่อหน่วย. สำนักมาตรฐานงบประมาณ ๑ สำนักงบประมาณ, มกราคม ๒๕๕๙
แผนการปฏิบัติงานปลูกป่า, งานบำรุงป่า (อายุ ๒-๖ ปี), งานบำรุงป่า (อายุ ๗-๑๐ ปี), งานทำแนวกันไฟ
- ภาคผนวก ๗ : ร่างการจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง กิจกรรมงานปลูกป่า, งานบำรุงป่า (อายุ ๒-๖ ปี), งานบำรุงป่า (อายุ ๗-๑๐ ปี), งานทำแนวกันไฟ
- ภาคผนวก ๘ : หนังสือสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/ว๒๖๒๕ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน (ปม.๑๐๑-๑๐๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
- ภาคผนวก ๙ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/๔๓๒๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓
เรื่อง การปรับปรุงบัญชีชนิดไม้ที่ใช้ในการปลูกและฟื้นฟูของกรมป่าไม้
- ภาคผนวก ๑๐ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/ว๔๓/๗ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔
เรื่อง การปฏิบัติงานปลูกและบำรุงป่า
- ภาคผนวก ๑๑ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/๙๓๐๒ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔
- ภาคผนวก ๑๒ : คำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๓๓/๔/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานติดตาม แนะนำ และประเมินผลการปฏิบัติงานปลูกป่า และบำรุงป่า, ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์กรมป่าไม้, เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานปลูกป่า

ภาคผนวก ๑๓ : แบบรายงานผลการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ภาคผนวก ๑๔ : หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๘.๓/๓๖๖๑ ลงวันที่ ๒๓/ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
เรื่อง การดำเนินการนำเข้าข้อมูลแปลงปลูกป่าในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ กรมป่าไม้

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ :

<https://is.gd/๔1๗drp>





กรมป่าไม้



จัดพิมพ์โดย

ศูนย์จัดการข้อมูลและสารสนเทศด้านการฟื้นฟูป่าต้นน้ำภาคเหนือ
ส่วนปลูกป่าภาครัฐ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า